

17

21.

22.

23.

27.

25

26

29

1725.

21. Play, Antonius Guilielmus : De corporis humani
machina divinae sapientiae ac providentiae
Teste.
22. Play, Gregorius Christophorus : De religione sepulchrorum.
23. Rechenberg, Cornelius Otto : Compendia principis
ex jure Romano ad habitum territoriorum
Germanicorum relata.
24. Rechenberg, Cornelius Otto : De advocatis et advocatiis
Germanicis
25. Reichelius, Johannes Guilielmus : De vera juramenti
credulitate natura et indole.
26. Rivinus, Augustus Florens : De interpretatione
philosophica ejusque in materia sacra-
tis utilitate.
27. Rivinus, Augustus Florens : De sorte pecuniae
capitalis inter delinquentes determinante.

1725

28. Rivinus, Johanes Florens: De successione fidei
in gerada. 35
29. Rivinus, Joh. Florens: De privato in principum sum- 36.
perii usurariae pravitatis reo. 37.
30. Rivinus, Joh. Florens: De iurejurando in alterius
animam.
31. Rivinus, Joh. Florens: De clausula cambiali.
32. Siegel, Joh. Gottlieb: An servitus confusione
extincta fundi serviente rursus alienato
reviviscat. ? simulque collegia sua hyberica
intimat.
33. Siegel, Joh. Gottlieb: De legitimo successore
haereditatem onerante actionis funderarum
reo.
34. Siegel, Johann Gottlieb: De fundamento judicialis
procuratoris deponitionis in processu cambiali jure
Electoralis Saxoniae admittendae.

1726

Artes

35. Siegel, Joh. Gottlieb: De creditoribus societatis
privatis socii creditoribus non preferendis.

Am

36. Stegerus, Arsenius: De Donatis Alpiacus. Feto.

Artes

37. Wallius, Christoph. ... De finibus paenarum civitatis.

Artes

Artes

Artes

Artes

Artes

Artes

Artes

Artes

~~P. 164.~~
Pub. 16. num. 42.

7
DISPUTATIO IURIDICA
DE
SVCCESIONE FISCO

IN
GERADA,

QVAM
CONSENSV ICTORVM ORDINIS
IN

ACADEMIA LIPSIENSI
PRAESIDE

P. 162
DN. D. IOHANNE FLORENTE
RIVINO,

INSTITVT. P. P. SVPR. CVR. PROVINC.
ET CONSISTOR. ADVOC. ORDIN.

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI
SVBMITTIT

CHRISTIAN. AVGVST FISCHER,
DRESDENS.

DIE IX. AVGVSTI MDCCXXV.

LIPSIAE,
TYPIS IMMANVELIS TITII.

PERILLŪSTRI
ATQVE
EXCELLENTISSIMO DOMINO
DOMINO
GOTTLOB HIERONYMO
DE
LEIPZIGER,
DYNASTAE IN HEYDA,
POTENTISSIMI POLONIARVM REGIS
ET SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE SENATV
INTIMI CONSILIARIO, PROVOCATIONVM ET
PROTOSYNEDRII SVMMO PRAESIDI,

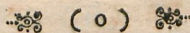
DOMINO SVO GRATIOSO.

HANC
DISSERTATIONEM
DEVOTI ANIMI MONUMENTVM
CONSECRAT

Devotissimus subiectissimus

cliens

CHRISTIAN. AVGVSTVS FISCHERVS.

AD
NOBILISSIMUM ATQVE
CLARISSIMUM
DN. FISCHERVM,
AMICVM SVVM HONORATISSIMUM,
PRAESES.

Honori mihi merito duco,
quod Parentem Tuam Ve-
nerandum, amicum, non le-
vi notitia conjunctum, sed
tot probitatis & benevo-
lentie monumentis, per quatuor propemo-
dum lustra comprobatum, appellare queam.
Ejus virtutes animique dotes singulares, in
A 3 primis

primis incredibile bonum publicum promo-
vendi studium, animum meum perpetua ad-
miratione devinctum tenent. Quotiescunque
igitur a Summi Numinis Clementia, & Poten-
tissimi nostri Augusti gratia, genti FI-
SCHERIANÆ novum felicitatis aug-
mentum tribuitur, partem & ego sentio.
Quare Tibi, Clarissime FISCHERE, de
edendo Specimine academico, animitus gratu-
lor, abitumque meditati, prosperrimos
quosvis rerum eventus apprecor. Servet Im-
mortale Numen Genitorem Matremque
Tuam, Pietatis & modestie, omnium as-
sensu exemplum, Ipsisque, quod homini fas
est optare, benignissime largiatur. Scrib. die
Augusti MDCCXXV.

SVMMA-

S V M M A R I A .

Fiscus ultimo loco succedit, §. I. Quid res fiscales apud Romanos fuerint, & quid hodie, §. II. Unde F. Fiscus & cui competierit F. Rom. §. III. In Imp. Roman. Germ. §. IV. F. Saxon. mero imperio coheret, §. V. Tribus modis gerada successio ad fiscum devolvitur, §. VI. Præsupponendus Judex qui altam habet jurisdictionem, §. VII. Cui onus signa jurisdictionalia erigendi & conservandi incumbit, §. VIII. Principi Jur. Episcop. cedit gerada clerici vidua, §. IX. Si aliquo in loco divisum jurisdictionis exercitium capit geradam qui superiorem habet, §. X. Feudo locato regulariter non potest sibi vindicare conductor, §. XI. I. Gerada ad fiscum devolvitur nulla cognata vel habili persona relicta, §. XII. Respectus non habetur ad gradus, §. XIII. Respondetur textui Land. R. l. 1. art. 5. §. XIV. Nisi successio statuto ad certos gradus restricta, §. XV. Quo deficiente fiscus excludit maritum, §. XVI. Spectat vero Gerada ad Magistratum ubi defuncta domicilium habuit, §. XVII. Licet femina alio in loco casu fortuito deceaserit, §. XVIII. Aut vidua officialis reliquerit domicilium mariti, §. XIX. Et si duo prædia in diversis locis reliquerit, præfertur judex domicilii ordinarii, §. XX. Si femina contractis nuptiis forum originis & domicilii non mutat, hujus magistratus ordinarius lucratur, §. XXI. In contrarium respondit Incl. Fac. Jurid. Lips. §. XXII. Quid obtineat in præfectura Lipsiens. §. XXIII. Inprimis si officiales Academici fuerint, §. XXIV. Quid in aliis

aliis praefecturis, si praefectus inhabitet aedes magistratus oppidani Jurisdic. subiectas, §. XXV. Notabilis casus quoad praefecturam Chemnitzensem recensetur, §. XXVI. Senatus ad reddendas quotannis rationes principi obligatus sibi tribuere non potest geradam vacantem, quod exemplo civitatis Islebiensis confirmatur, §. XXVII. An Magistratus inferior jus fisci mediante praescriptione acquirere possit, §. XXVIII. II. Modus capiend. gerad. est f. retorsionis, §. XXIX. Explicatur Const. Elect. 38. P. 3. §. XXX. Non indistincte jus retorsionis locum habet, §. XXXI. Praesertim exhibitis literis reversalibus, §. XXXII. Notabilis casus refertur, §. XXXIII. Jure Albinagii si Gerada fisco cedit pertinet ad Principem non judicem superiorem jurisdictionem habentem, §. XXXIV. III. Lucratur fiscus geradam, si intra annum a proxima cognata non petita, §. XXXV. Competit fisco restitutio, §. XXXVI. De caetero species illas tantum occupat, quae per statuta loci qualitatem geradicam habent, §. XXXVII. Eadem ratio si alicubi saltem Niffel-Gerada introducta, §. XXXVIII. Quo modo interpretatio instituen- da, si in statutis simpliciter mentio fiat der Niffel, §. XXXIX. Pariter respectus habetur in vacante Gerada ad qualitatem defunctae annobilis an plebeja fuerit, §. XL. Excludere tamen potest famina fiscum per alienationem Gerade, §. XLI. An fiscus res alienum solvere debeat, §. XLII.

Q. D. B. V.

Q. D. B. | V.

§. I.

Vulgata vox est, neminem non relicto hærede decedere; quod si enim nullus legitimus ex quolibet sanguinis linea, vel juris titulo ex omnibus succedendi ordinibus adfit, intestatorum res & bona, ut vacantia ex rationibus politicis fisci rationibus vindicantur, eoque casu fiscus hæredis vice fungitur *L. 1. §. 4. C. de bon. vacant.*, ut rerum dominia etiam hac in parte certa evadant *pr. F. §. L. 1. ff. de usucapion. Dn. TITIUS Jur. privat. L. VII. cap. 1. §. 35.*

§. II.

Appellabant vero Romani res fiscales, quasi principis proprias & privatas. *vid. L. 2. §. 4. ff. ne quid in loc. publ.* quo pertinebant bona vacantia, caduca, quæ quibus modis fisco obvenerint operose & eleganter deducit JAN VINCENT GRAVINA *de Orig. Jur. Civ. L.*

B

III.

III. de LL. & SCR. §. 60. p. m. 607. sqq. Alia ratio erat Erarii, quod populus ex permisso principis habebat, hinc jus fisci & populi separata jura erant, prout apparet ex inscriptione L. 1. ff. de bon. damnat. Successu temporum distinctio illa quidem desit, & fiscus amplitudine sua quosvis reditus publicos, comprehendere cœpit, manserunt tamen in Principatibus Germaniæ Camera principis, cui præfecturæ principis propriæ, ejusque liberæ administrationi subsunt, & steura ut ararium territorii, in cujus constitutione vel administratione, status provinciales, ex habitu cujusvis territorii, aliquas habere solent partes, separata corpora vid. Nob. Dn. de BERGER de Jure Fisci th. 1. 2. 3. & 4. & B. TITIVS Jur. privat. L. II. C. XIX. §. 2. sqq.

§. III.

Scilicet Jus Fisci, cui nomen a fisco seu fiscellis, i. e. vimineis vasis, quæ olim asservandæ pecuniæ publicæ adhibebantur, inditum Nob. Dn. de BERGER. Oecon. Jur. privat. L. II. T. II. §. 16. not. 4. Hinc fiscus quondam saccum publicum significavit, in quem exactores mittere debita publica CASP. KLOCK Tr. de Erario L. 1. C. II. n. 9. vel quod fiscus per allusionem dicatur quasi fixus, firmus & perpetuo stabilis. M. ANT. PEREGRIN. de Jur. & Privil. Fisci. L. 1. n. 34. Jure Romano solis competiit Imperatoribus, inde Imp. Dioclerianus & Maximianus ad Eucharium in L. 1. C. de bon. vac. rescripserunt non audiendas esse civitates, quæ sibi, interstarorum & sine legitimo hæredæ decedentium rerum jus veluti ex permisso vindicare niterentur, adeoque ejusmodi bona a civitatibus, obtentu privilegiorum suo-

fiorum, occupata, ad officium i. e. fiscum revocare jus-
ferunt. vid. GOTHOF. *ad h. l. lit. d.*

§. IV.

In Imperio Romano Germanico Jus fisci superioritati territoriali inest, hinc civitatibus Imperialibus competit *Instr. Pac. Osnabr. & Mon. Art. VIII. §. 4.* civitates vero municipales, qua tales, etiam si gaudeant mero imperio, non possunt sibi vindicare jus succedendi in bona vacantia jure fisci. Adeoque summus princeps, pro necessitatibus patriæ supportandis, merito & hoc commo gaudere debebat, ut ad eum bona horum, si ex testatoris vel legis dispositione haeres nullus amplius adfit, devolvantur, sententiam enim B. STRYKII in *Tr. de success. ab intest. Diff. V. C. I. §. 10. 11. 12. 13.* totam meam facio, quiquid turba dissentium, quos STRYK allegavit, contradicat, bona enim vacantia inter regalia referuntur. HENR. BOCER. *de Regal. C. 3. n. 26.* conf. SCHILT. *Ex. ad ff. L. §. 5.*

§. V.

At in Saxonia aliter se res habet, etenim jus occupandi bona vacantia, præcipua species jurium fiscalium *Furere Provinc. L. I. Art. 28. & L. III. Art. 80. Weichbild. Art. 59.* municipiis expressis verbis tribuitur, & mero imperio indistincte cohæret, jung. *Consl. Aug. P. III. C. 38.* quod etiam jure Lubecensi dispositum commemorat DAV. MEVIVS *ad Jus Lubec. P. II. T. II. Art. 14. n. 64.* qui tamen eorum adimplatur sententiæ, qui indistincte civitatibus, merum mixtumve imperium habentibus, bona vacantia addicunt. Quæ vero ratione in terris Saxonis Fisco jus quoddam, vi Successionis extraordinariæ, in specie intuitu Geradæ,

competere & obvenire queat, in sequentibus indagabimus.

§. VI.

Tribus nimirum modis Gerada successio extraordinaria ad fiscum devolvi consuevit I. Si foemina decedat nulla plane cognata relicta, tunc cedit fisco, tanquam bonum vacans. II. Si quidem cognata superfit, ad quam Gerada pertinebat, hac tamen in loco vel provincia degat, ubi gerada incognita, quo casu fiscus jure retorsionis retinet Geradam, & denique III. Si cognata proxima intra annum Saxonicum non petierit, & fiscus ex capite praescriptionis eam acquirit. De singulis speciatim.

§. VII.

Præsupponimus vero in recensitis casibus, civitatem vel judicem cum alta jurisdictione sive mero imperio, *mit denen Ober- und Hals-Gerichten*, investitum, & cui jus gladii competit *deme das Schwehrdt befohlen*, ita enim *Land-Recht L. I. Art. 28. Gerade, wenn die erbloß stirbt, gebüret sie in die Königliche Gewalt, durch die Kœnigliche Gewalt aber wird verstanden der Ober-Herr einer ieglichen Pfluge oder Landes Ort dem das Ober-Gericht zuslebet*, nam sub potestate regali, uti textus *Weichb. Art. 59.* explicat, non tantum reges sed omnes, quibus potestas gladii concessa comprehenduntur. ANDR. GOLDBECK *de Jur. Gerad. Cap. V. de tertio ordin. Succed. n. 7. & 8.* CARPZ. *P. II. Const. XIV. def. 61. n. 3. & 4.* SIGISM. FINCKELTHVS. *Obs. LXXXI. n. 57.* CHRIST. PHIL. RICHTER. *de success. ab intest. Sect. III. Membr. I. n. 124.* DN. HORN. *Resp. Clas. II. Resp. XX. n. 2.* excluso plane magistratu bassam sive hereditariam jurisdictionem exercente. Ita Dn. Scab. Lipli-

Lipfienf. M. Sept. 1661. ad interrogationem Joh. Christophs von Spobr. wird in Zweifel gezogen, weme das Heer-Geräthe und Gerade aufm Fall folches, in Mangel eines rechtmäßigen Successoris apert, wird, und der Obrigkeit heimfallet, gebörig. Da nun, eurem Fürgeben nach, Churfst. Durchl. unserm gnädigsten Herren, an denen freitigen Orthen, die Ober-Gerichte allein gebörig; So haben sich auch höchstgedachte Churfürstl. Durchl. auf angeregte begebende Fälle beydes der Gerade als auch des Heergeräthes anzumassen. Et lidem Dn. de Berlepsch possessori feudi Seebachensis jurisdictione superiori prædito, geradam vacantem, ad interrogationem Johann Reifings, versus Seebach M. Octobr. 1674. adjudicarunt. In ducatu Brunsvicensi & plerisque aliis locis vicinis, referente RICHTERO de Succ. ab int. Sect. V. Dec. II. n. 34. usu introductum, ut Judex paganus obviente tali casu capiat equum vel bovem, pastor loci gallum gallinaceum, ædituus vero farcimen, & in vico proxime Lipsiæ adjacente, Lindenau und Leutsch, moris esse refert Dn. BARTH de Gerad. C. VIII. §. 28. quod, foemina sine filia aut nepte decedente, pastori loci, optima gallina tradi debeat.

§. VIII.

Et quidem judici lucrum Geradæ vacantis, cum hoc quasi onere conceditur, ut officium suum potestatemque judicialem administret, & inde furcas seu patibula erigat, cippos, numellas, compedes, & quæcunque alia, quibus facinorosi pro meritis castigantur & puniuntur, comparet, ministros publicos maleficiis vindicandis sustentet, & signa jurisdictionalia collapsa reficiat, sic enim glossator loquitur ad d. art. 28. sub lit. E. *¶ Weichbild in Art. 59.*

Gerade so erblos stirbt, wird dem Richter darum gefolget, daß er richterliche Gewalt und davon Stücke, Pranger, Galgen, Staupen und allerley Sachen, damit man Mißthäter peiniget, um ihren verdienten Lohn halten soll, horum enim signorum jurisdictionalium erectio soli iudici merum imperium habenti incumbere indubitatum est GOLDBECK d. l. n. 9. & 10. CARPZ. P. III. C. XXXVIII. Def. 14. n. 3. & Prax. crim. P. III. Qu. CXXXVIII. n. 52. FINCKELTHVS d. Obs. LXXXI. n. 33. Dn. BARTH de Gerad. C. II. §. 14. lit. f. Quanquam igitur subditi regulariter, & ob militantem praesumptionem libertatis naturalis, hac in parte ab omnibus sumtibus inquisitionis merito immunes esse debebant, attamen quotidiana docet experientia magistratus sapius quidem lucrum obvieniens capere, ejusmodi vero onera & incommoda subditis, simplicitate sapius correptis, relinquere.

§. IX.

Consistoria equidem non immediate sed mediante iudice seculari exercent actus superioris jurisdictionis, attamen nullum dubium superesse videtur, geradam vacantem a Clerici vidua relictam, non ad magistratum oppidanum sed ad principem, qui per consistoria exercet jura episcopalia, transmitti, vide CARPZ. P. III. Def. Eccl. 9. Hinc Dn. Scabini Lips. Superintendentis Annebergensis uxoris geradam vacantem, Senatui istius loci ab hoc M. Jun. 1664. quaesiti tribuere noluerunt. Equidem Dn. BARTH de Gerad. C. II. §. 14. Lit. f. ex Dn. BEYER addition. ad CARPZ. Jurispr. Eccles. ad dict. def. 9. p. 169. allegat, a Potentissimo nostro sub dato d. 8. Julii 1713. aliter esse decisum, sed ex tenore rescripti non decisivi, quod

quod in dict. additam. legitur illud vix colligere licet, nec præsumendum, principem jura sua in universum, nulla plane urgente necessitate, abdicare voluisse, inde etiam in Codic. August. frustra tale rescriptum quaritur.

§. X.

Si aliquo in loco aut civitate exercitium jurisdictionis divisum, is iudex, qui superiorem habet, solus vacantem geradam accipiet, excluso inferiorem administrante *CARZ. P. III. C. XXXVIII. def. 14.* Si plures alta jurisdictione superbiunt, prout hic Lipsiæ in Magistratu Academico, præfectura & Senatu oppidano contingere videmus, quilibet magistratus procul dubio, eveniente casu sibi vigilabit, nisi aliud per compactata obtineat, aut contrario legitimo usu introductum. Inde cum A. 1670. Vitebergæ vidua quædam civis academici, quæ ædes oppidani magistratus jurisdictioni subjectas, ex contractu locationis inhabitaverat, decederet, Dn. Scab. Lips. a JOH. SCHOTTEN rogati M. April. ejusd. anni proclives fuerunt in favorem Senatus pronuntiare. Quondam cum inter dominum jurisdictionis oppidi Crimitzaviensis & antistitem ecclesiæ istius loci lis oriretur, cui vacans gerada obvenire debeat, res per commissarios a serenissimo constitutos An. 1597. ita inter partes, lege quasi perpetua valitura, composita, ut eveniente imposterum casu in dicto oppido, gerada vel ejus æstimatio, ecclesiæ perpetuo cedere debeat, & juxta hanc transactionem An. 1643. Dn Scab. Lips. casu in suburbiculari obveniente, cum suburbia pari jure & privilegiis cum urbibus gaudeant, & pro uno corpore habeantur, pronunciaffe ex *CARZ. Dec. II. n. 25.* refert Dn. BARTH *de Gerad. C. VII. §. 44.*

§. XI.

Fol.
an-
an
511,
di-
est
VII.
52.
de
gu-
tu-
ne-
cet
ens
m-
nte
nis,
va-
op-
cet
g.
sis
oc
em
RI
69.
ali-
vi,
od

§. XI.

Quo loco observandum quod feudo cum jurisdictione inferiore aliisque juribus & pertinentiis simpliciter locato, gerada vacans non conductori sed locatori obveniat, cum sit annexum superioris jurisdictionis, prout RICHTER. *de success. ab intestat. Sect. XIII. M. I. n. 125.* præjudicio JCtorum Jenensium confirmat, nisi in specie fructus & exercitium superioris jurisdictionis, vel prædium cum omnimoda jurisdictione, locatum qui enim omne dicit & concedit, nihil excludit. Pari- ter nec Pater nec maritus, licet ipsis usufructus ex legis dispositione concessus & ipso jure competat, sibi vindicare poterunt geradam vacantem, cum non jure proprio, sed nomine personarum principalium, vi patriæ potestatis & ut legitimi administratores jurisdictionem in prædiis liberorum vel uxorum exerceant, nec ejus- modi bona inter fructus quotannis renascentes referri poterunt. vid. Dn. BARTH. *de Gerad. C. VIII. §. 29.*

§. XII.

Primum igitur ad Fiscum Geradæ Successio devolvitur, si femina decedat, nulla cognata sive persona sexus foemini per matrem juncta, *wenn keine Nissiel verbundenen*, aut alias habili relicta, *Art. 28. Land-R. L. I. Was solches Dinges erblosß stirbt, als Gerade, daß soll man antworten dem Richter*, ubi per vocabulum *erblosß* pro sub- jecta materia personæ intelligendæ, quæ geradæ capaces & frustra ad generalem hæredis appellationem in *L. 65. §. 170. ff. de V. S.* provocatur, uti enim in materia & successione feudali masculi, ita in successione geradæ foemina, & quidem cognatæ tantum, hæredum nomine compre-
hen-

henduntur. GOLDBECK *de Jure Gerad. Cap. V. de Tert. Ord. Succed. n. 4. sqq.* nec enim simpliciter Sexus sed cognatio respicitur FINCKELTH. *Obs. LXXXI. n. 32.* RICHTER *de Success. ab intest. Sect. II. membr. I. n. 33.* Licet igitur personæ fœminei sexus jure agnationis ad successionem vocantur abintestato, tamen fisco Geradam, ut vacantem, adjudicare non dubitarunt Dn. Scab. Lipf. M. April. 1670. an B.D.v.A. vid. HEROLD. *de Jure Repres. L. I. Concl. II. §. 13, n. 110.* B. STRYK. *de Success. ab intest. Disp. V. C. III. §. 3.* Proinde defuncti fratris filiam a fisco excludendam esse pronuntiarunt lidem Dn. Scab. Lipf. M. Mart. 1673. versus Zeiz an *Balthasar Hirschen*, eandem foverunt sententiam de sorore consanguinea (*von Vater halbbürtigen Schwester*) cum fisco concurrente M. Jan. 1677. versus *Wolckenstein*, ad interrogationem *Hanss Meyer* & Incl. Facult. Jurid. Lipf. M. Maj. 1700. versus *Waltersdorff an Sempronium*. conf. RICHTER *d. tr. Sect. III. M. I. n. 63. 118.* qui casum de materera consanguinea sistit.

§. XIII.

Non vero in transmittenda Gerada respectus habetur ad gradus, sed saltem ad cognationem *auff die Spiel-magenschaft*, unde remotissima cognata præ fisco ad successionem geradæ vocanda. Licet enim Jure Romano in §. f. *f. de success. cognat.* cognatio in concedenda bonorum possessione prætoria ad sextum gradum restricta videatur, quod etiam ZOBELIVM in *Different. Jur. Civ. & Sax. P. III. Diff. VIII. n. 19.* commovit terminum in successione Geradæ ad sextum duntaxat gradum statuere, at tamen textus ille non determinate & exclusive, sed sal-

C tem

tem exempliative, accipiendus: uti enim verba in d. §. de agnatis, aliquem admitti adgnationis jure ad hæreditatem, etsi decimo gradu sit, satis abunde indignant, sensum Imperatoris fuisse ad agnatum successione[m] pertinere, licet in remotissimo sive uti in §. 3. *f. de legit. agnat. success.* dicitur longissimo gradu existat, ita certus numerus pro incerto positus, & probabiliter cognatorum mentio usque ad septimum gradum tantum facta, quia juxt. *L. 10. §. 16. ff. de gradib. Et affin.* usque ad hunc gradum cognatis specialia nomina tributa, sequentes generali appellatione posteriorum insigniti, inde in §. 7. *f. de gradib. cognat.* dicitur longe facilius esse respondere quoto quisque gradu sit quam propria cognationis appellatione quenquam denotare.

§. XIV.

Nec remoratur nos textus *Land-R. L. 1. Art. 3.* in verb. *die Siep ender sich in dem siebenden Gliede.* Doctores enim, ex quibus SIMON. VLR. PISTOR. in *addit. ad HARTM. PISTOR. L. 11. Obs. 19. lit. n.* nominasse sufficiat, vigorem usumque hujus dispositionis merito in dubium vocant, ac proinde tutius erit argumentum in contrarium ducere ex *Art. 19. ejusd. L. 1.* ubi dicitur *der Schwabe nimmt Heergeräthe und Erb, über die siebende Siep, als ferner er immer ausrechnen mag und kan, das ihm der Mann vom Schwerte halben angebohren,* cui accedit jus Civile, quod in *L. 1. §. 2. ff. de Jur. Fisco* demum, deficientibus omnibus hæredibus, successione[m] tribuit, & juxta hanc sententiam pronunciatum jam olim a Scabinis Lipf. prout apparet ex judicato post *Land-R. sub T. von Succession auf Erbghüthern*

thern. §. Wenn auch gar keine Verwandten & subse-
quentibus temporibus antecessorum vestigiis instituisse
confirmat responsum M. Majo 1682. ad interrogationem
Gottfried Volhartens versus Breitingen dati, conf. GOLD-
BECK de J. Gerad. de success. transversal. n. 37. sqq. &
Dn. BARTH de Gerad. Cap. II. §. 28. lit. b. §. Cap. VII.
§. 43.

§. XV.

Nonnullis in locis ad certos usque gradus restricta
 successio cognatarum. Sic in comitatu Lippensi, refe-
 rente Dn. BARTH. *de Gerad. Cap. II. §. 28. sub lit. b.* ex-
 presse dispositum, eo casu, si nulla cognata intra deci-
 mum gradum in vivis existat, geradam, tanquam va-
 cantem, ad fiscum pertinere, pariter in civitate Görli-
 zensi viget statutum, in quo *Tit. LI. §. 7.* certæ saltem
 personæ fiscum præcludentes enumerantur. Quod si
 aliæ personæ adsint, licet pari in gradu cum nominata in
 statuto existant, tamen merito a fisco arcentur, statuta
 enim, quatenus contra jus commune strictissimæ sunt in-
 terpretationis, & ita explicanda quatenus minimum re-
 cedunt a dispositione juris communis. Ita Dn. Scab.
 Lips. occasione istius statuti in specie consulti, a parti-
 bus fisci steterunt, M. Aug. 1703. ad requisitionem Me-
 via versus *Görliz* evol. B. Dn. FRIDER. PHILIPPI *Di-*
sput. de success. ex stat. Görlizens. ante aliquot annos in
 hac Academia ventilata. Nonnullis in locis personæ alias
 prohibita e. c. maseuli ad successionem, excluso fisco,
 admittuntur, ita hic Lipsiæ juxta *Art. 35.* maritus & jux-
 ta *art. 41.* in subsidium unilaterales fratres & sorores
 consanguineæ, in successione Geradæ admittuntur, si

decedat fœmina non relictis parentibus primi & ulterio-
ris gradus, nec fororibus quæ capaces successione geradi-
cæ. v. Dn. BARTH. *de Gerad. Cap. II. §. 28.*

§. XVI.

Deficiente tali flatuto fiscus excludet maritum, licet
alias sit hæres mobilis, nec locum sibi vindicabit Edi-
ctum successorium unde Vir & uxor, nam successio mo-
bilis se non extendere potest ad universitatem illam bo-
norum, a quorum successione masculi plane arcantur, idem
enim est an plane nullus, an non idoneus & habilis adfit
hæres & cum remotissima cognata excludere solet ma-
ritum, iniquum profecto foret fisci conditionem hac in
parte deteriorem reddere, quanquam alias usus hujus edi-
cti pratorii vix tuto in dubium vocari queat. Juxta sta-
tuta *Wurzensta §. 13.* si fœmina decedat nullis plane co-
gnatis relictis, maritus superstes lucratur optimum defunctæ
uxoris vestimentum, una cum dimidia parte Geradæ, alte-
ram dimidietatem Magistratui oppidano relinquere tenetur,
deficiente vero marito vel si gerada debito tempore, puta
intra annale spatium, non petita fuerit, integra juxta §. 24.
Senatui cedit.

§. XVII.

Spectat vero gerada vacans ad illum magistratum
ubi defuncta domicilium suum habuit, & cui immediate
subjecta fuit, per verba *Const. El. 38. P. III. §. ult. Der
Obrigkeit des Orts da sich der Fall begeben, FRANZK. var.
resol. L. III. Refol. XV. n. 12.* res enim mobiles domi-
cilio adhærent ceu accessorium suo principali *L. 2. ff. de
pecul. legat. & de eo loco esse censetur, ubi defunctus do-
micihium constituit. MEV. P. II. Dec. 100. CARPZ. ad d.
Const.*

Const. def. 15. & P. II. Decif. CLXXIX. n. 29. BRVNNEM. Confil. CXIX. n. 12. STRYCK. de success. ab intest. Diss. V. C. III. §. 4. Cum igitur superioribus temporibus, ob mas-
tas in religione turbas & persecuciones, in Regno Bohe-
mia, multæ utriusque sexus & eminentioris dignitatis per-
sonæ, cum liberis & familia spretis bonis suis, in terris Sa-
xonix tutamen quærerent, sedemque figerent, & nonnullæ
familix nobilium Annabergam eligerent, ibidemque per
plures annos ædes locatas inhabitarent domiciliumque con-
stituerent, post, eveniente casu, ut aliquando duæ viduæ
nobilium decederent, nullis cognatis relictis, nulli dubi-
tarunt *Dn. Scabini Lips.* Senatui istius loci ad ipsius in-
terrogationem M. Maj. 1660. adjudicare geradam vacan-
tem.

§. XIII.

Nec impedimento erit, licet fortasse fœmina, alio in
loco, casu fortuito, supremum diem obierit, aut per ali-
quod temporis spatium alibi, sanitatis causâ aut tempore
belli pestisque, commorata fuerit, ex nuda enim habita-
tione temporali, animus constituendi domicilium non eli-
citur *CARPZ. ad Const. XXXVIII. d. 16. & P. III. C. XII. def. 13. Dn. BARTH. de Gerada C. VII. §. 44.* ita ut sub
vocabulo *Fall* non Casus mortis, sed caducitatis, nempe do-
micilii intelligi debeat, qui etiam sub *lit. d.* ex *HEROLD. de Jure repræs. C. I. concl. II. n. 18.* præjudicium affert.
Dn. Scab. Lips. Finge igitur tempore invasionis Svecicæ,
Halam profectam fœminam, relictis laribus Lipsiensibus,
fato fuisse correptam, sane exilium istud temporale & par-
va absentia Academiae aut Senatui Lipsiensi successorem
geradæ vacantis adimere vix poterit.

Idem dicendum de vidua officialis aulici principis, si fortasse locum residentiae principis, ubi maritus quondam officia sua exhibuerat, commoditatis causa, mutaverit, retinet enim omnino forum & domicilium pristinum. Casus obveniebat ante aliquot annos in vidua, cujus maritus a consiliis camerae steterat, & ob aetatem decrepitam, ut emeritus, honestam missionem impetraverat, licet igitur post ejus mortem habitationem commutaverat vidua, tamen senatum oppidanum cum camera concurrentem excluderunt, nec ex nuda habitatione domicilium verum inferre voluerunt *Dn. Scab. Lips. M. Aug. 1687. versus Salgaatum ad consultationem Francisci Ramundi.*

§. XX.

Quid si femina nobilis, certo in loco, perpetuum suum habeat domicilium, alibi vero jure dominii possideat praedium rusticum alii locatum, cujus dominus jurisdictionis etiam alta gaudet jurisdictione, ista decedente & vacantem geradam relinquente, non potest dominus hujus praedii eas sibi species geradicas, quae ibidem inveniuntur, vindicare, sed accrescunt judici domicilii, qui integram geradam occupat. Sic in Praefectura Breitingensi cujus haereditarius *Dn. Bose* gerada quidem vacans alias dominio jurisdictionis obvenire solet, sed cum *An. 1679.* persona nobilis decesserat sub praefectura possidens praedium *Dn. Scab. Lips.* dominio jurisdictionis adjudicare noluerunt species geradicas vacantes in isto praedio deprehensas, sed simpliciter cedere debere geradam ordinario domicilii magistratui existimarunt, ad consultationem *Dn. Carl Haubold Bosens M. Jul. 1679.*

§. XXI.

§ XXI.

Si scemina contractis nuptiis prius forum, nempe originis & domicilii, non mutet, sed se jungat marito, qui nullibi firmum & perpetuum domicilium habet, nec sponfam in domum aliam extra locum nativitatis deduxit, sed ibidem commoretur, ejusdem magistratui se submississe censetur, adeoque vidua facta, si absque cognata decedat, procul dubio transmittit geradam vacantem ad judicem loci originis, siquidem ZANGER. *de Except. P. II. C. I. n. 24.* asserit, eo casu, quo maritus post nuptias celebratas domum & bona uxoris intrat, quod germani his verbis efferre solent, *Wenn der Mann zum Weibe eingefreyet*, ipsum domicilium uxoris esse secutum, & ille qui hinc inde profiscitur nullibi pedem figendo, nullum habere creditur domicilium, teste GAILIO *L. II. Obf. XXXVI. n. II.* & CARPZOV. *L. II. Resp. LII. n. 2. sqq.* & juxta hanc sententiam responderunt Dn. Scabini Lips. in casu personae Illustris M. Jan. 1700 ad interrogationem *Christian Wohlgenuths* versus *Graiz* ubi in rat. decid. *Da auch die Frey-Frau von R. durch ihre Verebelichung ihr forum nicht verändert, sondern unter der Gräfl. Herrschafft. Jurisdiction geblieben, in welchem Fall derselben derer Sächsischen Rechte Verordnung nach, Kraft deren, wenn keine Niffiel so Gerade nehmen könnte vorhanden, dieselbe demjenigen, dem die Ober-Gerichte zustehen, verbleibet, sich zu erfreuen haben; So möchte die Gräfl. Herrschafft der Frey-Frau von R. Gerade sich wohl anmassen.*

§ XXII.

In contrarias partes abierunt Dn. in Facult. Lips. ab eodem consulti M. Febr. ejus anni, commoti sequentibus ratio-

rationibus, quod in momento consummati matrimonii, uxor intret domicilium mariti, ibidemque forum fortiat, ad electionem & constitutionem novi domicilii, factum aliquod & deliberatum animum alibi perpetuo habitandi requiri, eum qui ex temporali causa in loco aliquo habiter, ibi habitationem quidem habere, neutiquam vero domicilium contraxisse; de cœtero in dubio, si de translatione domicilii non constet, quemlibet retinere domicilium originis seu naturale, præsertim cum res in eodem statu, quo semel fuit, manere præsumatur, nisi probetur mutatio & translatio domicilii quæ facti *L. 20. ff. ad Municip. Lauverb. in Disp. de Domicilio C. I. th. XIV. in 55. GAIL L. II. Obs. 35. n. 7. MENOCHIVS de Præsumt. L. VI. C. 42. FRANZKIVS L. I. Resol. XVI. n. 13.*

§. XXIII.

In præfectura Lipsiensi ex villis præfecturæ subjectis nec Heergewetta nec Gerada capitur, sed omnia bona hæredibus legitimis relinquuntur. Quodsi Amtsasii sine hæredibus decedant utrumque gerada & Heergewetta præfecturæ cedit, inde in conscribendis rationibus & libris censualibus speciale caput de Gerada & Heergewetta vacante formatur, & præfecto ararii sive reddituum publicorum *dem Amts-Rents-Vervalter* a Dn. præfecto, quotannis ad ipsius legitimationem attestatum judiciale dari solet, quod proxime elapso anno nullus casus extiterit, adeoque ab ipso nil quiquam rationibus inferi poterit.

§. XXIV.

Vi decreti Electoralis de dato d. 5. Febr. 1688. omnes qui ut officiales in administrationibus publicis *als Amts-Geleits-*

Geleits-Waag-Accis- und Fleisch-Steuer-Bedienten recipiuntur, si membra Academiae fuerint, sub poena remotio- nis obligabantur foro suo privilegiato in scriptis renun- tiare & praefectum pro competente agnoscere, tum tem- poris quidem officiales academici summa cum obsequii gloria foro suo renunciabant, attamen Dn. Praefectum adibant eique repraesentabant, civibus aequae academicis ac oppidanis ratione portio- nis statutariae superstiti viduae concessa, & ratione successio- nis in gerada, maritis paren- tibus & collateralibus, statutis & compactatis summo cum favore prospectum, contra ista statuta in praefectura Lipsiensi nondum recepta & introducta, sed successio- nem adhuc fieri juxta Const. El. adeoque casu obviente se maximo periculo videri expositos, eumque rogabant, ut mediante relatione ad Serenissimum submississima, pa- ria jura expeteret, sequebatur etiam Rescriptum Electo- rale, *de dat. Dresd. d. 31. Octob. 1685.* quod praefecto no- vam eamque uberiores relationem conscientiosam in- jungebat, an vero postea decisio Serenissimi secuta fuerit, non compertum habemus.

§. XXV.

Pariter Praefectus ad ancilla in ipsius servitiis mo- rientis successio- nem intuitu vacantis geradae admitten- dus. Quodsi tamen domus illa, in qua praefectus jus di- cit, Senatus oppidani jurisdictioni subiaceat ad hunc pro- cul dubio emolumentum successio- nis spectabit. Et si for- tasse domus illa, in qua praefecturam exercet, jussu supe- rioris cognitioni magistratus oppidani specialiter exima- tur, tamen familia conductitia eorum qui a praefectura de- pendent, si aedes civium inhabitent, subjacet jurisdic- tio- ni

D ni

ni magistratus oppidani, prout hoc ipso anno Dn. Praeses nomine Senatus Numburgensis contra praefectum illius loci coram Suprema Curia provinciali in possessorio summarissimo obrinuit.

§. XXVI.

Notabilior est casus qui An. 1690. Chemnitii contingit. Emerat ibidem Serenissimus Elector Saxoniae domum quandam expeditionibus & habitationi praefecti destinatam, cum igitur decederet praefecti ancilla, lis inter hunc & Senatum oppidanum de gerada vacante oriebatur, licet vero ille pro obtinenda successione allegaret, aedes illas pertinere jure proprio ad Serenissimum Electorem, adeoque exemptionem esse a jurisdictione magistratus, prout etiam nullam cognitionem & jurisdictionem in ipsum sibi arrogare posset, tamen cum Senatus se fundaret in literis investiturae, & doceret se cum omnimoda jurisdictione esse investitum, domum illam ipsius olim jurisdictioni subiectam fuisse, nec constare alienatione facta expressis verbis exemptionem factam, potius exinde apparere qualitatem priorem remansisse, cum quotannis certa quantitas canonis & staurarum intuitu illius domus exsolvenda veniat, nec validum duci argumentum ab exemptione praefecti personali, quippe qui saltem officii causa ibidem commoretur, ad liberationem familiae conductitiae, obrinuit Senatus praefecto juxta responsum Dn. Scab. Lips. M. Febr. 1690. ad interrogationem dicti Senatus.

§. XXVII.

E contra Senatus a superiore constitutus, si assessores salaria sua accipiant, relictis insimul nonnullis sic dictis accidentiis, de cetero ad reddendas quotannis ratio-

tiones de acceptis obstrictus, non sibi retinet geradam delatam, sed inter accepta referre & ad fiscum principis restituere tenetur. Casus contigit An. 1680. Islebia cum iratum Numen has nostras terras peste devastaret, etenim tempore grassantis pestis nonnulla bona utensilia & heergewettica obvenerant Senatui, qui quidem pro retinendis illis bonis allegabat, in rationibus publicis quondam tale caput formatum non deprehendi, nec elapsis 30. 40. & 60. retro annis quicquam sub isto rubro sive titulo reperiri, falsaria praterea esse viliora; & labores durante peste infinitos propemodum fuisse, atamen *Dn. Scab. Lips. M. Sept. 1684.* a Senatu *der Neuen Stadt Eisleben* hac de re consulti, illum ad illationem fisco superioris faciendam, obligatum omnino censuerunt. Similiter jus capiendi geradam quoad Senatum Misensem & Lomnizensem ita restrictum fertur, ut si vacans gerada pretium ducentorum florenorum excedat, ad Camera Electoralem pertineat *Dn. BARTH de Gerada C. 2. §. 14. lit. f.*

§. XXVIII.

Occasione hujus Responsi liceat tangere illam questionem: An magistratus tractu temporis mediante prescriptione Jus fisci acquirere, adeoque vi istius juris vindicare possit geradam vacantem? Sæpius laudati *Dn. Scabin.* in solatium Senatus Islebiensis sequentia adjece-
Ihr köntet denn das dergleichen angefallene Gerade, jedesmahl unter denen Rathsvorwandten vertheilet, und solches von denen Superioribus bey Übergabe derer Rechnungen nicht wiederprochen, sondern es also tacite approbiret worden, beschreiben, auf diesen Fall würdet ihr dabey nochmahlen geschützet. Et sane *Dd.* prescriptione

ne immemorali regalia quoque acquiri posse per *C. 26. X. de V. S.* existimant. Sed cum *L. 1. C. de bon. vacant.* civitatibus, etiam si se hoc privilegio donatas contendant, expresse deneget bona vacantia, & talis magistratus in perpetua mala fide esse credatur, proinde cesset initium præscriptionis, res dubio non caret, an princeps sit permiffurus, certe in possessorio summariffimo vix manutenendus erit inferior magistratus cum res sit quæ sine titulo possideri nequeat.

§. XXIX.

Secundus modus devolvendi geradam ad judicem, est, si cognata quidem superfit sed in loco aut provincia quadam degat, ubi jus geradæ plane est incognitum, & ex qua geradam ob jus retorsionis petere non permiffum *Const. El. XXXIIX. P. III. FINCKELTH. Obs. LXXXI. n. 35. SCHILTER. dissert. de Jure peregrin. ib. 31. & Exercit. ad ff. L. §. 4. RICHTER. de success. ab intest. Sect. V. princip. n. 35.* Si quidem unum idemque est an nulla plane adsit cognata an geradæ incapax & inhabilis. *a. §. 5. f. de hered. qu. ab int. L. 2. §. 8. ff. ad Sc. Tertull. L. 4. C. de bon. vac.* Scilicet secundum allegatam *Const. El. XXXIIX.* res ita se habet, adversus istas civitates & locos, qui res hæreditarias, & utensilia e suis locis vel in totum vel pro parte alio transferri non patiuntur, jus retorsionis vel talionis merito obtinet, non tamen gerada illa retenta manet penes magistratum sed iis cedit, ad quos alias jure successionis vel ex ultima defuncti dispositione pertineret, sive in loco defuncti, sive alibi domicilium habeant, dummodo iniquum hoc jus ibidem in usu non sit. Si vero nulli omnino hæredes

des extent, vel adsint quidem, habitent autem in illis locis, e quibus illas res magistratus alio transferri non patitur, tunc magistratui ejus loci in quo foemina deceffit, gerada merito relinquenda.

§. XXX.

Dum vero in hac Constit. generaliter dispositum, quod Gerada iis quibus alias vel jure Successionis vel ex ultima defuncti dispositione debetur, tradenda, non credendum ac si masculi admittendi, & Sereniss. Legis. indistincte succedendi potestatem tribuere, vel dispositionem testamentariam de gerada admittere voluisse, nam ratione Successionis termini habiles praesupponendi & verba finalia: *oder dergleichen Persöhnen, welchen vorgestellte Stücke e. g. die Gerade, ohne des gebühren, cognatam & personam habilem praesupponunt*, e contra reliqua verba: *oder sonst des Verstorbenen Verordnung nach gebühren*, se procul dubio referunt ad reliquam massam bonorum de qua testamenti factionem jura permittunt, nec trahenda ad ultimam voluntatem intuitu geradae, cujus alienationem mediante testamento aut alia qualibet voluntate ultima, antea Idem Serenissimus Legislator in *Const. XIV. P. II.* expresse prohibuerat, legemque dixerat.

§. XXX.

Ex quo apparet retorsionem esse instar defensionis, quae semper praecedentem offensionem praesupponit, hinc uti diximus illi civitati tantum opponitur quae geradam extra portas & muros ad alios locos transferri decreta- vit, adeoque inaequalitatem primum introduxit CARPZ.

ad d. Const. XXXIIX. def. 8. quod cum non praesumatur
 & facti, omnino probatione indiget Id. def. 9. quin si
 contra hunc vel illum locum exercuerit civitas quadam
 jus retorsionis, non tamen promiscue contra alias ci-
 vitates uti, nec extensio de loco ad locum fieri poterit.
 Inde cum possessor feudi Liberschenis exportationem ge-
 radaz, fororibus defunctae, alio in loco degentibus, simpli-
 citer denegaret, & provocaret ad possessionem l. qf. im-
 primis exemplum allegaret, quo usus fuisset contra *Bel-
 gern*, Dn. Scabini hac de re consulti, cum non constaret
 magistratum illius loci, extraditionem gerada unquam
 detrectasse, permitttere noluerunt jus retorsionis ad con-
 sultationem *Christian Rubigs* versus *Lieber-See* M. Sept.
 1678. quorum rationes decidendi integræ apponi meren-
 tur D. a. d. das sowohl Erbe als Gerade in fremde Gerich-
 te, sonderlich in eines Herren Lande, nicht gefolget woen-
 den dürffte, nirgends gegründet, und obgleich die Gerichts-
 Obrigkeit die Abfolgung jure retorsionis auff gewisse mase
 sich verweigern mag, jedennoch dieses Jus einzig und al-
 lein wieder diejenigen Orthe, da zuvorhero die Abfolgung
 versaget worden, gebrauchet wwerden kan, und nicht zu
 befinden, das die Obrigkeit darunter Hübers verstorbenen
 Eheweibes Schwvester gefessen, gegen *Lieber-See* derglei-
 chen gethan, im übrigen was mit des vorigen Weibes
 Schwestern vorgegangen, eines theils alsfort pro actu
 possessorio nicht anzuziehen, andern theils auch diese posses-
 allenfalls weiter nicht als wieder *Belgern* statt
 finden würde, wie denn ebenmäßig der Ober-Richter
 nach Anleitung der Sächß. Rechte nur in bonis vacanti-
 bus sich der Succession anzumassen hat, allhier aber wei-
 len

ten sich leibliche Schwestern angeben, kein bonum vacans
verhanden.

§. XXXII.

Quare literis reverfalibus, quod iudex alterius civi-
tatis eveniente iterum casu, gerada exportationem inco-
lis alterius loci permittere velit, productis, denegari vix
poterit exhibitio gerada. Et quidem iudex inferior abs-
que præscitu iudicis superioris gerada exportationem per-
mittere potest, nec hic illi inhibere, multo minus imme-
diate & irrequisito iudice inferiore citationem vel præce-
ptum de non exsolvendo, emittere potest, præsertim si nulla
quæstio de jure retorsionis exercendo obveniat, ita censue-
runt *Dn. Scab. Lips.* hac de re consulti M. Jul. 1691. versus
Tusculum an Lucium Sempronium. Interim cautela erit
pro magistratu, ut in statutis majoris securitatis causa sub
poena arbitraria, vel etiam sub comminatione restitutionis,
civibus suis prohibeat, ne geradam absque præscitu senatus
tertio exhibeant, prout in statut. *Dresd. C. VIII. § 3.* factum
v. *Dn. BARTH. de Gerad. C. VII. §. 42. lit. a.*

§. XXXIII.

Egregie huc facit responf. *Dn. Scab. Lips. M. Januar.*
1684. ad interrogationem *Joh. Christoph. Mullendorffs* da-
tum. Decefferat An. 1683. *J. M. Fr. v. Sch.* relicto marito,
filio, & filiola, posterior paulo post etiam fatis conceffe-
rat, matris defunctæ sorores Comitissa de S. Baruth in ter-
ris Brandenburgicis domicilium habens, & Comitissa de
Mannsfeld zu Mannsfeld prætendebant geradam, quam
viduus & pater denegabat, sorores provocabant ad Jura
Saxonica communia, juxta quæ gerada simpliciter ad pro-
ximam

ximam cognatam spectare debeat, e contra viduus & pater allegabat filiam suam Glauchā, in feudo Bohemico, decessisse, adeoque rem juxta observantiam ac statuta loci, geradam plane ignorantia, metiendam esse, insuper neque Baruthi neque Mannsfeldi geradam introductam, adeoque sororibus jure retorsionis denegandam & patri unico hared. filia relinquendam. Verum enimvero, cum Glaucha, licet feudum Bohemicum, tamen Electori Saxonie subjecta, prout neque consuetudinibus & statutis civitatis obligata, ita neque eundem in modum obveneribus successibus domus comitalis, pro se allegare eandem, & ad ea provocare posse, sed dispositionem jurium Electoralium provincialium sequi debere, cum defuncta conjux pariter ac filiola & reliqui ejusdem liberi, non Dn. de Sch. sed æque ac maritus & pater Electorali superioritati subjecti, proinde eum plane gerada incapacem esse, defunctæ comitissæ sorores contra in ejusmodi locis habitare in quibus gerada non sit usu recepta, ac præterea in præsentis casu non esse proximas ab intestato successores, quibus una cum reliqua hæreditatis massa etiam gerada exhibenda sit, ideoque geradam fisco, exclusis viduo & defunctæ sororibus adjudicandam censuerunt Domini Scabini.

§. XXXIV.

Quæ dicta de jure retorsionis quod gerada non fisco sed proximo successori competat, non applicanda ad retorsionem jure Albinagii. Quemadmodum enim in Gallia si peregrini & extranei sive alibi nati, non impetrato jure Indigenatus vel rescripto Naturalisationis decedant indistincte absque respectu an liberi aut alii hæredes legitimi ad-

adint nec ne, eorundem bona fisco regio cedunt MO-
 LIN. *ad Consuet. Parisenf. Tit. I. §. X. L. III. Glos. I. n. 132.*
in f. in Germania contra Gallia regis subditos, jus quasi
 albinagii jure retorsionis, quod paritatem absolutam invol-
 vit, ita exercetur, ut bona relicta demortuorum, non ju-
 dici superiorem jurisdictionem habenti, sed summo prin-
 cipi, vi superioritatis territorialis, competant, quod etiam
 ad geradam relictam applicari poterit DN. WERNHER.
P. III. Obs. Forens. Obs. 18. DN. BARTH. de Gerad. C. VII.
 §. 42. Idem asserendum de locis in quibus etiam sequior
 Sexus in classem Hagestolziorem, qui sua sibi placencia &
 coelibatu sese delectant, referri, & pœnis coelibatus obno-
 xius reddi proindeque fiscus successor haberi solet, prout
 de Ducatu Würtembergico testatur BESOLDVS *Tbes.*
Pract. voc. von Hagestolzen, & SCHOTTELIVS *de Sing.*
Et antiqu. in Germ. Jur. & novissime eleganter DN. WERN-
HER. P. II. En. CCLII. per tot.

§. XXXV.

Tertius denique succedendi modus extraordinarius
 est, si cognata, ad quam gerada devoluta erat, intra an-
 num, cum additamento Saxonico non petierit geradam,
 adeoque ob præscriptionem, exciderit jure petendi LIPS-
 KII *Pract. Observ. Cent. I. Obs. LVI. n. 9. FINCKELTH.*
Obs. LXXXI. n. 49. dum enim hoc factio incapacem se
 reddit cognata successionis, pro non existente censenda,
 nec maritus res istas ut hæres mobilis prætere vae-
 let, quippe qui, ut masculus, simpliciter a successione
 Geradae removeretur *Land-R. L. I. Art. 28. Et L. II. Art. 44. Et*
Gloss. Weichb. Art. 21.

E

§. XXXVI.

§. XXXVI.

Fisco minorum quoque jura merito tribuenda *L. 3. C. de F. Resp.* Proinde elapso licet anno ad vindicandam adhuc Geradam admittendus, adeoque ipsi beneficio restitutionis succurrendum erit, quem in modum responderunt sapius laudat. *Scab. Lips.* Mens. April. 1691. versus Vitemb. & M. Mart. 1673. *an Christian von Hoffmann*, vid. Dn. Præf. *Disp. de Præscript. Gerad. h. Lips.* Anno 1619 habita §. XXV. Dissent. Dn. BARTH. *de Gerad. C. VIII. §. 21. in f.* qui potius jus fisco quam proxima cognata tribuere dubitat adeoque annalem præscriptionem etiam contra fiscum, locum invenire existimat, sed non videmus qua ratione fisco privilegia restitutionis adimi queant, imo in gerada acquisita nullam aliam præscriptionem quam 40 annorum, admitterem §. 4. *F. de usucap. L. 4. C. de Præscript. 30. l. 40 annor.* Jure enim Saxon. hanc nullibi sublatam deprehendimus. *CARPZOV. P. II. C. III. d. 4. jung. Nob. Dn. de BERGER. Oecon. Jur. Privat. L. II. T. II. §. 23.* Dn. HORN. *Respons. Claf. X. resp. XVI. n. 9.* Denique initium præscriptionis & terminus a quo a tempore scientiæ & cognitionis, vacantem existere geradam, merito computari debet.

§. XXXVII.

De cætero fisco eas tantum occupabit species, quæ per Statuta illius loci, ubi defuncta domicilium habuit, ad Geradam referri consueverunt, licet alias Jure Saxónico communi plures species qualitatem geradicam obtineant, nec fisco prodesse poterit, si in loco domicilii, plures res geradæ nominæ veniant, & defuncta foras
in

in favorem cognata suæ in pactis dotalibus prospicere allaboraverit, ut nempe post fata ipsius cedere ipsi debeant, omnes res alias J. Saxon. ad Geradam referri solita. Quod si enim foemina postea nulla relicta cognata decedat & ad fiscum devolvatur gerada, ea, quæ in favorem cognatæ stipulata, in favorem suum extendere nequit. Nupserat Anno 1667. Titia Budissenæ, & in pactis dotalibus convenerat cum sponso, quod cum alias species geradica juxta Statuta istius loci, exigui valoris & pretii esse soleant, easdem eveniente casu, non juxta statuta loci sed secundum jura Saxoniae consueta æstimari velit. Elapsis aliquot mensibus decefferat nullis relictis cognatis, neque in linea descendenti neque transversali, proinde Senatus loci jure quasi representationis prætendebat species illas omnes jure Saxonico ad plenam geradam referri solitas, sed cum hac de re Senatus *Dn. Scab. Lips.* consulere, non obtinebat ex voto responsum M. Jan. 1668. sed ipsum contentum esse debere volebant illis speciebus, quibus ex statutis loci qualitas geradæ donata erat, reliquas hæredibus ab intestato adjudicantes.

§. XXXIIX.

Eadem est ratio si alicubi *Nistiel-Gerada* obtineat, tunc enim magistratus ista contentus esse debet, nec plenam petere potest, cum fiscus melioris conditionis esse nequeat quam ipsa cognata, quem in modum respond. *Dn. Scab. Lips.* M. Mart. 1664. versus *Viremb. an Jeremiam Leisden*: *Es wäre denn daselbst durch ein richtig und von der hohen Landes-Regierung confirmirtes Statutum, oder Rechts beständige Gewohnheit einge-*

führt, daß denen seitwärts Verwandten nur die Niffel-Gerade solle gegeben werden, auf den Fall wäre der Wittver solcher Obrigkeit, als welche kein besser Recht als die Niffel haben können, alleine die zur Niffel Gerade gehörigen Stücken auszuantworten verbunden. Sic juxta Statuta Cizenia fisco competit saltem Niffel-Gerada, reliquæ Species efficiuntur hereditariæ. Dn. BARTH de Gerad. C. VIII. §. 24.

§. XXXIX.

Interim illud silentio vix prætereundum, quod licet simpliciter in statuto mentio fiat *der Niffel* fiscumque eodem modo succedere debere, exinde tamen valide haud inferatur, competere magistratui saltem consuetam Niffelgeradam, nec ex indice statuti adjecto insimulque cum his promulgato, expressis verbis successionem fisci ad Niffelgeradam restringente, firmum ducatur argumentum. Etenim statuta de cognata *von der Niffel* loquentia, omnes plane cognatas quocunque nomine veniunt, sic etiam filias & sorores sub se comprehendunt, quemadmodum vero mortua femina plenam geradam filia & soror consequitur, ita necesse est ut fiscus ejus locum subintrans, eodem jure gaudeat, nec index cum nullam vim obligandi producat ad infringenda fisci jura allegari potest. Luculentissimum nobis præbent exemplum statuta Dresdensia ad quæ juxta nostram sententiam responderunt *Dn. Scab. Lips.* M. April. 1702. *nach Dresden an Emanuel Schmieden. Ist in der Stadt Dresden Statutis und zovar Cap. IX. von der Gerade §. 14. verordnet, daß wenn dieselbe bey Lebzeiten nicht alieniret oder keine Spillmagen, so dazu fähig sind, in der Stadt*

Stadt vorhanden, oder doch an solchen Orten, dahin die Gerade nicht gefolget würde, sesshaftig wären, diese dem Rathe daselbst anheim fallen solle. Nachdem nun anierzo da eure leibliche Schwvester Frau Anna Dorothea Försterin Wittib. verstorben, und keine Niffiel oder Spillmagen, euch aber als einzigen Erben ab intestato hinterlassen, obbesagter Fall sich ereignet, so will ob dem Rath zu Dresden, die volle oder nur die Niffiel und halbe Gerade zukomme, zweiffel entstehen. Ob ihr nun wohl anführet, daß nicht alleine in §. 14. C. IX. derer obangezogenen Statuten, von der Gerade, welche der Niffiel zukommet, Meldung geschehe, also was darinne von des Raths-Succession geordnet, ebenfalls nur von der Niffiel-Gerade zu verstehen sey; sondern auch in dem denen Statutis beygefügt Register, unter dem Worte Gerade, solches noch deutlicher, und daß dieselbe dem Rathe in obbemeldeten Falle zwar zukomme, solches aber nur von der Niffiel Gerade anzunehmen sey, erkläret werde, so sey auch dieses Statutum, wodurch denen Erben ab intestato, die nach gemeinen Rechten zustehende Succession entzogen wird, so viel möglich einzubrencken, also da zweyerley Species der Gerade seynd, und in denen Statutis, daß der Rath mit der vollen Gerade besüllet werden solle, ausdrücklich nicht gemeldet wird, dessen Succession nur von derjenigen Gerade, dadurch die euch gebührende Erbschaft an wenigsten gemindert wird, zu interpretiren. D. a. d. die Dresdnischen Statuta an obgedachten Orte klare Masse geben, daß in dem daselbst bemerkten Falle, der Rath an die Stelle der Niffiel oder Spillmagen, welche sonst succediren könnte, treten solte, und,

daferne eine Schwöster oder eine andere Nifftel verhanden väre, selbige, vveil vveder ein Ebemann noch Eltern da find, inbaltz obbesagter Statuten, die völlige Gerade erlangen vwürde, dießemnach daraus kein genugsamer Grund zu einer Interpretatione restrictiva zu nehmen, von dem Register aber, daß es mit denen Statuten zugleich confirmiret und promulgiret worden, also mit denen selben eine gleiche vim obligandi haben könte, nicht zu befinden. So hat in gegenwärtigen Falle, daferne bißhero ein anders nicht hergebracht, der Rath zu Dresdsen, euerer verstorbenen Schwöster völligen Gerade sich zu erfreuen.

§. XL.

Pariter respectus in capienda gerada semper habetur, ad qualitatem personæ defunctæ, quæ si nobilis fiscus species generi nobilium reservatas e. g. currum, oves etiam sibi vindicabit, si vero plebeja, sive civis sive rustica (cum in dubio inter geradam civium & rusticorum, nulla differentia) his etiam speciebus huic sexui propriis contentus esse debet, prout patet ex responso Dn. Scab. Lips. M. Aug. 1683. an Marthen Edelin versus Keyna multo minus sibi arrogabit fiscus res alias, quæ natura sua non sunt geradica, uti pecuniam signatam, & alias pretiosiores res, prout respondit Facult. Jurid. M. Maj. 1700. versus Waltesdorff an Sempronium.

§. XLI.

Cum tamen foemina geradam inter vivos alienandi quin donandi competat potestas, vix prohibebitur marito

rito vel cuilibet extraneo, eandem ad excludendum fiscum vendere, permutare, & quosvis contractus celebrare, & in extraneos sub donationis liberalitate transferre, nec fiscus, licet modus, post mortem venditricis demum adimplendus adjectus, impugnare poterit emtionem aut reliquos contractus, ex capite læsionis enormissimæ, nec sub prætextu, non securæ judicialis confirmationis, cum non egeant ejusmodi solennitatibus. Ex hoc fundamento removerunt *Dn. Scabini Lips.* Senatam Franckenbergensem, rescissionem ex hoc capite urgentem M. Jan. 1688. ad interrogat. *Michael Korbachs* versus *Franckenberg.* Per ultimam vero voluntatem, aut actum mortis causa fisco nullum inferri poterit præjudicium, cum, uti supra monitum circa geradam Jure Saxonico omnis dispositio testamentaria invalida, & effectû destituatur. Conf. *Dn. HORN Resp. Clas. VIII. Resp. XV.*

§. XLII.

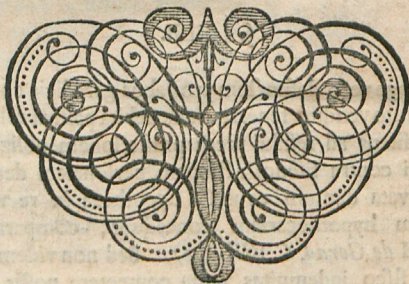
Finge vero defunctam pro rebus geradicis comparatis, ex emto vendito teneri aut alia debita passiva reliquisse, an non fiscus ad residui pretii præstationem obligabitur? Sunt qui contra fiscum actionem personalem denegant, & reservata demum expressa hypotheca in re vendita, actionem hypothecariam concedunt, compara *Dn. BARTH de Gerad. C. VIII. §. 27.* Sed non videmus quare ratione fisco indemnitas tanta competere possit, bona enim non intelliguntur nisi quæ deducto ære alieno superfluent *L. 39. §. 1. ff. de V. S.* quod in specie iisdem verbis

JA-

JAVOLENVS in *L. II. ff. d. f. fise.* ad successionem fisci applicat ita, ut nempe nulla bona ad fiscum pertinere possint. nisi quæ creditoribus superfatura sunt, inde omnes petitiones fiscales, creditoribus postponendæ sunt *l. 17. ff. eod.* & bona vacantia dici nequeunt, quæ ad alios pertinent. B. TITIVS *f. Priv. L. VIII. C. XIX. §. 8.* adeoque merito contra fiscum lucrum captantem, in subsidium tamen si alia bona deficiant, pronuntiandum erit. conf. HORN. *Resp. Clas. VIII.*

Resp. I.

T A N T V M.

Leipzig, Diss., 1725 P-7

ULB Halle
004 326 458

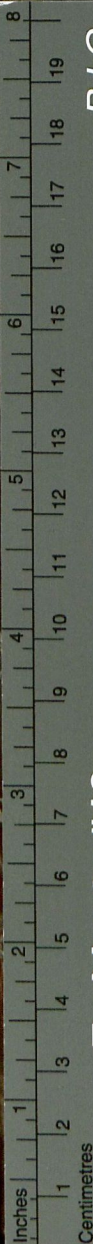
3

f
sb.

B.I.G.

Farbkarte #13

Pub. No. 42.

ATIO IVRIDICA
DE
SIONE FISCI
IN
RADA,
QVAM
ICTORVM ORDINIS
IN
EMIA LIPSIENSI
P AESIDE
ANNE FLORENTE
RIVINO,
P. SVPR. CVR. PROVIN.
SISTOR. ADVOC. ORDIN.
RVDITORVM EXAMINI
SVMITTIT
N. AVGVST FISCHER,
DRESDENS.
AVGVSTI MDCCXXV.
LIPSIÆ,
IMMANVELIS TITII.

1725, 28.

